

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21 червня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 96 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

- у максимальному підкреслюванні позитивних сторін майстерності спортсмена та приховання наявних недоліків за рахунок використання елементів хореографії;
- у демонстрації під час випробування і розминки найбільш ефектних хореографічних елементів, поєднань, зв'язок і комбінацій або маскуванню наявних недоліків у підготовленості;
- у «приголомшенні» новизною у техніці виконання вправ, винаході оригінальних елементів, неочікуваним зміні темпу, музичному супроводі, побудові композицій, використанні незвичних засобів виразності;
- у раціональному розподілі складних елементів (в індивідуальному виконанні або між спортсменами) з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей;
- у зовнішньому оформленні виступів (костюми, зачіски, вихід на майданчик та ін.).

Список використаних джерел:

1. Бурла О., Гончаренко В., Кравченко І., Ласточкін В., Гудим С. Загальна теорія підготовки спортсменів : навч.-метод. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 184 с.
2. Вознюк Т. В. Основи теорії та методики спортивного тренування : посіб. Вінниця : ФОП Корзун Д.Ю. 2016. 240 с.
3. Волков Л.В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту : підруч. Київ: Освіта України, 2016. 464 с.
4. Кошура А.В. Теорія і методика спортивних тренувань : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 120 с.
5. Павленко В.О., Насонкіна Е.Ю., Павленко Є.Є. Сучасні технології підготовки в обраному виді спорту : підруч. Харків, 2020. 550 с.
6. Сосіна В.Ю. Хореографія в гімнастиці / В.Ю. Сосіна. - К.: Олімпійська література, 2009.
7. Тодорова В. Г. Хореографічна підготовка в техніко-естетичних видах спорту: монографія. Львів : ЛДУФК, 2018. 252 с.

САМКО Олеся Олександрівна

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасний світ характеризується посиленням процесів діджиталізації. При цьому вони охоплюють майже всі сфери суспільного життя, включаючи також і освіту. Загальновідомо, що освіта – це базовий фундамент нації, основа її процвітання та розвитку. Тому першочерговим завданням будь-якої країни є формування дієвого ефективного механізму залучення максимальної кількості населення до освітянського простору. Чим більша частина населення отримує якісну повноцінну освіту, тим більше шансів у країні в майбутньому вийти на

високий рівень соціально-економічного розвитку. При формуванні політики в галузі освіти, в тому числі вищої, важливу роль відіграють саме сучасність інструментарію, адекватність реальній ситуації в суспільстві, відповідність вимогам сьогодення та готовність йти назустріч сучасним викликам.

Все в світі зазнає змін. Не залишається осторонь і вища освіта. Застарілі методи організації освітнього процесу вже є неефективними, не дають позитивних результатів, оскільки не відповідають сучасним вимогам, не є цікавими та прийнятними для здобувачів вищої освіти. На перший погляд, така невідповідність досить просто обумовлюється тим, що сучасний стан розвитку суспільства характеризується необхідністю бути задіяним в діджитальному просторі, потребою в нових вміннях та навичках сучасного інформаційного суспільства. З іншого боку, при аналізі більш глибоких причин, варто звернутися до теорії поколінь, розроблену Вільямом Штраусом та Нілом Хоувом (США). В даній теорії обґрунтовується багато відмінностей між різними поколіннями. З точки зору її важливості в навчальному процесі, вона досить чітко диференціює методи сприйняття інформації представниками різних поколінь. Зупинимося на особливостях навчального процесу для «центеніалів». Як зазначено в праці [2], до центеніалів відносяться особи, що народилися після 1996 р. Саме ця категорія зараз є основною частиною здобувачів закладів вищої освіти. Науково-педагогічні працівники вже зустрілися з проблемами, викликаними зовсім іншим форматом сприйняття ними інформації, рівнем уваги, інтересом до навчального матеріалу тощо. Тому дослідження в даному напрямі стають все більш актуальними та затребуваними в освітянському просторі. Важливо зрозуміти, що відрізняє центеніалів, тобто сучасних здобувачів освіти, в тому числі вищої, від попередніх поколінь для того, щоб змінити підходи до навчання та запропонувати сучасні інструменти та методи організації освітнього процесу.

Так, у роботі [2] визначені основні характеристики центеніалів та запропоновані педагогічні прийоми оптимізації навчального процесу в поєднанні з їх особливостями. Специфіка даного покоління здобувачів полягає в наступному: швидке перемикання уваги, існування онлайн, швидка зміна вподобань, відсутність безумовного авторитету, знижений рівень відповідальності, толерантність, прагнення отримати практичну користь від знань, прагнення саморозвитку [2]. Як бачимо, це зовсім інші характеристики, прагнення, принципи, ніж були у попередніх поколінь. Тому і форми організації навчання мають бути іншими. Деякі дослідники (наприклад [3, 5]) пропонують адаптувати модель AIDA з мотивацією здобувачів сприймати та засвоювати навчальний матеріал.

Важливим моментом стає не тільки потреба здобувачів нового формату в новітніх формах, а й готовність науково-педагогічних працівників до змін та реформ.

Багато науковців проводять дослідження в даному напрямі, вже є багато напрацювань. Але водночас динамічність та швидкий науково-технічний прогрес потребують постійного оновлення знань, міждисциплінарного та

міжгалузевого підходу (поєднання галузі профільної підготовки, педагогіки, психології).

Так, у роботі [1, с.23] запропоновано інноваційно-зорієнтований підхід в освіті, що надає провідне значення підготовці особистості до життя в змінних умовах, реалізації інноваційної діяльності, розвитку інноваційних властивостей особистості. Дійсно, наразі особлива увага приділяється формуванню soft-skills разом з hard-skills. Питання в тому, як у вищій школі за найменших зусиль та витрат, за умов дотримання тематичних планів, досягти таких результатів.

При підготовці фахівців економічного спрямування існують свої особливості. При викладанні економічних дисциплін важливо розуміти, що економіка – дуже динамічна галузь. Вона оперує даними про мінливі ситуації, розкриває сутність економічних явищ та процесів реального життя, в якому задіяні всі члени суспільства. Тому навчальний процес вимагає постійного оновлення, актуалізації та реагування на зовнішні зміни. Змінюється матеріал, зазнає змін і формат його надання. Виникає необхідність апробації набутих знань та вмінь в умовах навчального процесу.

Одним з таких інструментів, на наш погляд, є проектний метод. Його застосування при підготовці фахівців економічних спеціальностей є дуже дієвим та ефективним. Як зазначено в [4, с.123] цей метод розвиває уміння взаємодіяти під час прийняття спільних рішень, розподіляти функціональні обов'язки під час взаємодії, нести відповідальність за спільну справу, узгоджувати різні точки зору, домовлятися про спільний результат. Також сучасна економічна система на всіх ієрархічних рівнях потребує створення ефективних управлінських команд для реалізації як короткострокових, так і довгострокових економічних проектів [6, с.215].

Дослідники при цьому зазначають зміну ролі викладача. Він має спрямовувати свою діяльність на те, щоб сформувати готовність та здатність здобувачів до діяльності, комунікації, а також створювати умови для інтелектуальної та пізнавальної активності здобувачів, їх особистісної соціальної позиції, індивідуальності [6, с.218].

Важливою компонентою проектного методу є апробація та застосування сучасних інструментів, які майбутні фахівці зможуть використовувати у своєму подальшому професійному житті. Це може бути побудова цілей методом SMART, використання різних інноваційних сервісів для спільної взаємодії та комунікації (сервіси Trello, Padlet, Google-sheets та ін.) тощо.

Таким чином, використання новітніх методів, форм організації навчального процесу, інструментів, одним з яких є проектний метод, дозволить поряд з набуттям професійних компетентностей отримати м'які, соціальні, технічні навички, які сприятимуть підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку праці. З іншого боку, впровадження таких новацій дасть можливість підвищити атрактивність процесу навчання в закладах вищої освіти, збільшити мотивацію до сприйняття навчального матеріалу здобувачами, здійснити якісну підготовку конкурентоспроможних фахівців відповідного напрямку, підвищити мотивацію до реалізації потенціалу науково-педагогічних працівників у професійній сфері.

Список використаних джерел:

1. Артюшина М. В. Інноваційно-зорієнтований підхід до організації навчального процесу в економічному університеті. *Організація навчального процесу в умовах інноваційного розвитку економічного університету* : навч.-практ. вид. / За ред. М. В. Артюшиної, Г. М. Романової. Київ : КНЕУ, 2014. С. 19-30. - URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78512791.pdf>
2. Вембер В.П., Бучинська Д. Л. *Центеніали: покоління, яке потребує нових підходів у навчанні. Інформаційні технології в освіті, науці і техніці* : тези доп. IV Міжн. наук.-практ. конф. ІТОНТ, 2018. 187-189. - URL: <http://surl.li/hgcdz>
3. Винничук Р. Використання моделі AIDA-S у плануванні та проведенні лекцій у закладах вищої освіти для студентів покоління Z. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2020. №2. С.26-32. - URL: <http://nzp.tnpu.edu.ua/article/view/225230>
4. Ловка О. В. Організація групової проектної діяльності студентів. *Організація навчального процесу в умовах інноваційного розвитку економічного університету* : навч.-практ. вид. / За ред. М. В. Артюшиної, Г. М. Романової. Київ : КНЕУ, 2014. С. 123-133. – URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78512791.pdf>
5. Радченко М. І. Активізація пізнавальної діяльності студентів на лекціях засобами мультимедійних технологій. *Організація навчального процесу в умовах інноваційного розвитку економічного університету* : навч.-практ. вид. / За ред. М. В. Артюшиної, Г. М. Романової. Київ : КНЕУ, 2014. С. 99-111. - URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78512791.pdf>
6. Саркісова О. Ю. Формування групової взаємодії студентів як чинник ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців. *Організація навчального процесу в умовах інноваційного розвитку економічного університету* : навч.-практ. вид. / За ред. М. В. Артюшиної, Г. М. Романової. Київ : КНЕУ, 2014. С. 215-227. – URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78512791.pdf>

СЕМЕНОВА Олена Валентинівна

ФРАНЦУЗЬКА МОВА (ВІЙСЬКОВИЙ АСПЕКТ) НА ПЕРШОМУ (БАКАЛАВРСЬКОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В МЕЖАХ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У зв'язку із загостренням збройних конфліктів у світові взагалі та в Україні зокрема, актуальним постає питання вивчення військового аспекту мови. Інтерес до цього питання викликаний також і тим фактом, що військові реалії все частіше зустрічаються у повсякденному житті, побуті, спілкуванні не лише військових, а й пересічних громадян, пронизуючи мову багатьох сфер соціального життя.